

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE ARNAVUTLUK CUMHURİYETİ
ARASINDA SERBEST TİCARET ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN**

(Resmi Gazete ile yayımı: 18.12.2007 Sayı: 26734)

Kanun No
5723

Kabul Tarihi
11.12.2007

MADDE 1- (1) 22 Aralık 2006 tarihinde Tirana'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşması'nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2-(1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**Türkiye Cumhuriyeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Arasında
Serbest Ticaret Anlaşması**

DİBACE

İki ülke arasındaki iktisadi işbirliğinin gelişimine katkıda bulunmak ve karşılıklı ticari mübadelelerin kapsamını artırmak amacıyla, dostane ilişkileri, özellikle iktisadi işbirliği ve ticaret alanlarında geliştirmek ve güçlendirmek arzusuyla,

Türkiye Cumhuriyeti ve Arnavutluk Cumhuriyeti (bundan böyle "Taraflar" olarak veya uygun olduğu yerlerde "Türkiye" ve "Arnavutluk" diye adlandırılacaktır).

Avrupa'daki iktisadi bütünleşme sürecine etkin olarak katılmak hususundaki niyetlerini teyid ederek, bu süreci güçlendirmenin yollarını ve araçlarını araştırmak hususunda işbirliğinde bulunmaya hazır olduklarını ifade ederek;

"Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Ekonomik Topluluğu Arasında Ortaklık Kuran Anlaşma"yı ve "Avrupa Toplulukları ve Üye Devletleri ile Arnavutluk Cumhuriyeti Arasında İstikrar ve Ortaklık Anlaşması'nı dikkate alarak;

İşbu Anlaşmaya Taraf olanların kendi aralarında ve başlıca ticari ortakları ile geliştirdikleri işbirliğinden edindikleri tecrübeyi göz önünde tutarak;

Ticaretlerinin ahenkli bir şekilde gelişmesini teşvik etmek ve işbu Anlaşma ile kapsanmayan alanlar da dahil olmak üzere, ortak menfaat alanlarında karşılıklı işbirliğini artırmak ve çeşitlendirmek, böylece eşitliğe, ayrımcılık yapmamaya, haklar ve ödevler arasında dengeye dayalı bir çerçeve ve destekleyici bir çevre yaratmak amacıyla faaliyetler üstlenmek hususunda hazır olduklarını beyan ederek;

Tarafların çok taraflı ticaret sisteminin sürekli güçlendirilmesi hususundaki karşılıklı menfaatlerine atıfta bulunarak ve 1994 Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması (bundan böyle "GATT 1994" olarak adlandırılacaktır) ile Dünya Ticaret Örgütü'nün (bundan böyle "DTÖ" olarak adlandırılacaktır) hüküm ve araçlarının dış ticaret politikalarına temel teşkil ettiğini dikkate alarak;

Bu maksatla, özellikle serbest ticaret alanlarının kurulmasına dair hükümler olmak üzere, işbu araçların hükümlerine uygun olarak, Taraflar arasındaki ticarete engellerin tedricen ortadan kaldırılmasını hedefleyen hükümleri ortaya koymak hususunda kararlı olarak;

Bu amaçların takibi için aşağıdaki Anlaşmayı (bundan böyle "işbu Anlaşma" olarak adlandırılacaktır) akdetmeye karar vermişlerdir:

MADDE 1

Amaçlar

1. Taraflar, Türkiye'nin AB ile Gümrük Birliği'nden kaynaklanan yükümlülüklerini ve Arnavutluk ile AB Arasında İstikrar ve Ortaklık Anlaşması'nı dikkate alarak, işbu Anlaşmanın hükümlerine dayanarak ve GATT 1994'ün XXIV'üncü Maddesi ile DTÖ'yü kuran Anlaşmanın eki mal ticaretine ilişkin diğer çok taraflı anlaşmalara uygun olarak, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girişinden itibaren azami beş yıl sürecek geçiş dönemi içerisinde, aralarındaki ticaretin önemli bir kısmını kapsayacak şekilde, kendi aralarında tedricen bir serbest ticaret alanı tesis edeceklerdir.
2. İşbu Anlaşmanın amaçları şunlardır:

- a) Taraflar arasındaki iktisadi işbirliğini artırmak ve geliştirmek ve iki ülke halklarının yaşam standartlarını yükseltmek;
- b) mal ticaretindeki güçlükleri ve kısıtlamaları tedricen ortadan kaldırmak;
- e) karşılıklı ticaretin genişletilmesi yoluyla, Taraflar arasındaki iktisadi ilişkilerin ahenkli şekilde gelişmesini teşvik etmek;
- d) Taraflar arasındaki ticarete adil rekabet koşullarını sağlamak;
- e) ticaretteki engellerin kaldırılması suretiyle, dünya ticaretinin ahenkli şekilde gelişmesine ve genişlemesine katkıda bulunmak;
- f) her iki ülkedeki ortak yatırımların geliştirilmesi başta olmak üzere, yatırımların daha fazla desteklenmesi için koşullar yaratmak;
- g) Tarafların üçüncü ülke pazarlarındaki ticaretini ve aralarındaki işbirliğini teşvik etmek.

MADDE 2

Temel Vergiler

1. İşbu Anlaşmanın kapsadığı Taraflar arasındaki ticarete, Taraflar, ithal edilen malların sınıflandırılmasında kendi Gümrük Tarifelerini uygulayacaklardır.
2. Her bir ürün için, işbu Anlaşma ile tesis edilen müteselsil indirimlerin uygulanacağı (emel vergi, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihte Tarafların yürürlükteki En Çok Kayırlan Ülke (MFN) vergileridir.
3. İşbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra, özellikle DTÖ'deki tarife müzakerelerinden kaynaklanan indirimler olmak üzere, herkes için geçerli tarife indirimi yapılması halinde, söz konusu indirilmiş vergiler, indirimlerin yapıldığı tarihten itibaren ikinci fıkrada belirtilen temel vergilerin yerini alacaktır.
4. İşbu Anlaşma ile tesis edilen Arnavutluk tarafından uygulanacak hesaplanmış indirilmiş vergiler, genel aritmetik kuralları kullanılarak, tam sayıya yuvarlanacaktır. Bu sebeple, ondalık sayıdan sonraki kısmı 50 (dahil)'den küçük olan rakamlar kendine en yakın küçük tam sayıya, ondalık sayıdan

sonraki kısmı 50'den büyük olan rakamlar kendine en yakın büyük tam sayıya yuvarlanacaktır.

5. Taraflar, kendi temel vergilerini birbirlerine bildireceklerdir.

BÖLÜM I

SANAYİ ÜRÜNLERİ

MADDE 3

Kapsam

Bu Bölümün hükümleri, işbu Anlaşmanın I sayılı Ek'inde sayılan ürünler hariç tutulmak üzere, Armonize Mal Tanımlaması ve Kodlama Sistemi'nin 25 ila 97'nci fasılları arasında yer alan Taraf ülkeler menşeli ürünlere uygulanacaktır.

MADDE: 4

İthalat Gümrük Vergileri ve Eş Etkili Vergiler

1. İşbu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, Taraflar arasındaki ticarete, hiçbir yeni ithalat gümrük vergisi veya eş etkili vergi konulmayacaktır.
2. Arnavutluk menşeli malların Türkiye'ye ithalatında uygulanan gümrük vergileri işbu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihte kaldırılacaktır.
3. Türkiye menşeli malların Arnavutluk'a ithalatında uygulanan gümrük vergileri, işbu Anlaşmanın 11 sayılı Ek'in de sayılanlar hariç olmak üzere, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihte kaldırılacaktır.
4. İşbu Anlaşmanın II sayılı Ek'inde sayılan Türkiye menşeli malların Arnavutluk'a ithalatında uygulanan gümrük vergileri bu Ek'te yer alan takvime uygun olarak tedricen indirilecektir.
5. Arnavutluk, II sayılı Ek'te sayılan Türkiye menşeli ürünlere, Avrupa Birliği menşeli benzer ürünlere tanıdığından daha az avantajlı muamele tanımayacaktır. II sayılı Ek'te yer alan ürünlerde Avrupa Birliği'ne tanınan muamelede herhangi bir avantajlı değişiklik olması durumunda, Arnavutluk

söz konusu değişiklikleri bu Ek'te sayılan Türkiye menşeli ürünlere gecikmeksizin yansıtacak ve bu hususta Türkiye'ye bir an önce bildirimde bulunacaktır.

6. İşbu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, Türkiye ve Arnavutluk, aralarındaki ticarete ithalat gümrük vergilerine eş etkili vergileri kaldırılacaklardır.

MADDE 5

Mali Nitelikteki Gümrük Vergileri

İthalat gümrük vergilerinin kaldırılmasıyla ilgili hükümler mali nitelikteki gümrük vergilerine de uygulanacaktır.

MADDE 6

İhracat Gümrük Vergileri ve Eş Etkili Vergiler

1. İşbu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, Taraflar arasındaki ticarete, hiçbir yeni ihracat gümrük vergisi veya eş etkili vergi konulmayacaktır.
2. Taraflar arasındaki bütün ihracat gümrük vergileri ve eş etkili vergiler işbu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihte kaldırılacaktır.

MADDE 7

İhracat ve İthalat Üzerindeki Miktar Kısıtlamaları ve Eş Etkili Önlemler

1. İşbu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, hiçbir yeni ihracat ve ithalat miktar kısıtlaması veya eş etkili önlem konulmayacaktır.
2. Taraflardaki bütün ihracat ve ithalat miktar kısıtlamaları ve eş etkili önlemler işbu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihte kaldırılacaktır.

MADDE 8**Ticarette Teknik
Engeller**

1. Tarafların standartlara veya teknik mevzuata ve ilgili önlemlere ilişkin hakları ve yükümlülükleri, DTÖ Ticarette Teknik Engeller Anlaşması çerçevesinde yürütülecektir.
2. Taraflar, ticarette teknik engellerin kaldırılması amacına yönelik olarak, standardizasyon, metroloji, uygunluk değerlendirmesi ve akreditasyon alanında işbirliği ve bilgi tealisinde bulunacaklardır.
3. Her bir Taraf, diğer Tarafın talebi üzerine, standartlara, teknik kurallara veya benzer önlemlere ilişkin belirli münferit vakalar hakkında bilgi sunacaktır.

**BÖLÜM II TARIM VE
BALIKÇILIK ÜRÜNLERİ****MADDE 9
Kapsam**

1. Bu Bölümün hükümleri, her bir Tarafın ülkesi menşeli temel tarım, işlenmiş tarım ve balıkçılık ürünlerine uygulanacaktır.
2. İşbu Anlaşmanın amaçlarına göre, "temel tarım, işlenmiş tarım ve balıkçılık ürünleri" (bundan böyle "tarım ürünleri" olarak adlandırılacaktır) terimi, Armonize Mal Tanımlaması ve Kodlama Sistemi'nin 01 ila 24'üncü fasılları arasında yer alan ürünler ile işbu Anlaşmanın I sayılı Ek'inde sayılan ürünler anlamına gelmektedir.

**MADDE 10 Taviz
Değişimi**

1. İşbu Anlaşmanın Tarafları, bu Bölümün hükümleri uyarınca I sayılı Protokol'de zikredilen tavizleri karşılıklı olarak birbirlerine tahsis edeceklerdir.
2. Taraflar, tarımın kendi ekonomilerindeki rolünü, tarım ürünleri ticaretinin gelişimini, tarım ürünlerinin yüksek hassasiyetini ve kendi tarım politikalarının kurallarını dikkate alarak, Ortak Komite'de, tarım ürünleri Ticaretinde birbirlerine daha ileri tavizler verme imkanlarını inceleyeceklerdir.

MADDE 11**Sağlık ve Bitki Sağlığı Önlemleri**

1. Taraflar, veterinerlik, sağlık ve bitki sağlığı alanlarındaki iç mevzuatını, DTÖ Sağlık ve Bitki Sağlığı Önlemleri Anlaşmasına uygun olarak uygulayacaklardır.
2. Taraflar arasındaki veterinerlik ve bitki sağlığı denetimiyle ilgili önlemler, AB mevzuatı temelinde uyumlaştırılacaktır.
3. Taraflar, hayvanlara, bitkilere ve ürünlere ilişkin sağlık ve bitki sağlığı koruma seviyesi hakkındaki bilgi akışının haksız olarak kısıtlanmasına sebebiyet veren ayırıcı önlemler veya diğer önlemler almayacaklarını taahhüt ederler.

MADDE 12**Özel Korunma Önlemleri**

İşbu Anlaşmanın diğer hükümleri ve özellikle 21 'inci Madde saklı kalmak kaydıyla, tarım ürünlerinin özel hassasiyeti göz önünde bulundurularak, işbu Anlaşma ile tanınan tavizlere konu olan Taraflardan biri menşeli ürünlerin ithalatının diğer Tarafın pazarında veya dahili düzenleyici mekanizmalarında ciddi sıkıntı yol açması halinde, Taraflar, uygun bir çözüm bulunması amacıyla derhal istişarelerde bulunacaklardır. Çözüm bulununcaya kadar, ilgili Taraf, ilgili DTÖ kurallarına uygun olarak gerekli gördüğü önlemleri alabilecektir.

**BÖLÜM III HİZMETLER VE
YATIRIMLAR****MADDE 13**

1. İşbu Anlaşmanın Tarafları, hizmetler ve yatırımların giderek artan önemini idrak etmektedirler. Taraflar, özellikle Avrupa bütünleşmesi kapsamında, aralarındaki işbirliğinin tedricen geliştirilmesi ve genişletilmesi yönündeki abalarında, Ticaret ve Hizmetler Genel Anlaşması'nın (GATS) ilgili hükümlerini de dikkate alarak, yatırımların daha fazla teşvik edilmesi ve pazarlarının yatırımlar ve hizmetler ticareti için tedricen serbestleştirilmesi ve karşılıklı olarak açılması amacıyla işbirliği yapacaklardır.
2. Taraflar, ilişkilerinin bu Maddeye uygun olarak geliştirilmesi ve derinleştirilmesi amacıyla, Ortak Komite'de bu işbirliğini görüşeceklerdir.

**BÖLÜM IV GENEL
HÜKÜMLER****MADDE 14****İç Vergilendirme**

1. Taraflar, bir Tarafın ürünleri ile diğer Taraf menşeli benzer ürünler arasında, gerek doğrudan gerek dolaylı olarak, farklı muamele tesis eden iç mali nitelikli her türlü önlem veya uygulamadan kaçınacaklardır.
2. Tarafların ülkesine ihraç edilen ürünler, üzerlerine konulmuş olan dolaylı iç vergilerin tutarını aşan dolaylı iç vergi iadesinden yararlanamaz.

MADDE 15**Gümrük Birlikleri, Serbest Ticaret Alanları ve Sınır Ticareti
Düzenlemeleri**

1. İşbu Anlaşmanın getirdiği ticaret rejimini ve özellikle menşe kurallarıyla ilgili hükümlerini olumsuz olarak etkilemedikçe, işbu Anlaşma, Tarafların üçüncü ülkelerle, gümrük birliklerini, serbest ticaret alanlarını devam ettirmelerini veya bunları tesis etmelerini yahut sınır ticaretine yönelik düzenlemeler yapmalarını engellemeyecektir.
2. Taraflardan birinin talebi üzerine, bu tür gümrük birlikleri veya serbest ticaret alanları kuran anlaşmalar hakkında Ortak Komite'de bilgi teatisinde bulunulacaktır.

MADDE 16**Yapısal Uyum**

1. Taraflarca, 4'üncü Madde hükümlerinden sapma olarak, sınırlı bir süre için gümrük vergilerinin yükseltilmesi şeklinde istisnai önlemler alınabilir.
2. Bu önlemler, sadece bebek endüstrilere veya yeniden yapılanma geçiren yahut özellikle Önemli toplumsal sorunlar doğuran ciddi güçlüklerle karşılaşan belli sektörlere dair olabilecektir.

3. Tarafların, diğer Taraf menşeli ürünlerin ithalatında uyguladıkları, İşbu önlemler kapsamında ihdas edilen gümrük vergileri, ad valorem % 25 düzeyini geçemeyecek ve diğer Taraf menşeli ürünler için tercih unsurunu koruyacaktır. Bu önlemlere tabi ürünlerin toplam ithal kıymeti, 3'üncü Maddede tanımlanan sanayi ürünlerinin diğer Taraftan toplam ithalatının, istatistiklerin temin edilebildiği son yıl itibarıyla, % 15'ini geçemeyecektir.
4. İşbu önlemler, Ortak Komite tarafından daha uzun bir süreye izin verilmedikçe 5 yılı aşmayacak bir dönem için uygulanacaktır. En geç geçiş döneminin sonunda bu önlemlerin uygulanmasına son verilecektir.
5. Bir ürüne ilişkin bütün vergilerin ve miktar kısıtlamalarının yahut eş etkili vergilerin veya önlemlerin kaldırılmasından itibaren üç yıldan fazla bir zaman geçmiş olması durumunda, söz konusu ürüne karşı bu tür önlemler getirilemeyecektir.
6. Taraflar, almaya niyet ettikleri istisnai önlemler hakkında Ortak Komite'yi bilgilendirecekler ve Taraflardan herhangi birinin talebi üzerine, bu önlemler ile uygulanacakları sektörler hakkında önlemlerin uygulanmasından önce Ortak Komite'de istişarelerde bulunulacaktır. Taraflar, söz konusu önlemleri alırken, Ortak Komite'ye, İşbu Madde uyarınca ihdas edilen gümrük vergilerinin kaldırılmasına yönelik bir takvim sunacaklardır. Söz konusu takvim, bu vergilerin, yürürlüğe konulmalarından en geç iki yıl sonra başlamak üzere, eşit oranlarda kademeli olarak kaldırılmalarını sağlayacaktır. Ortak Komite farklı bir takvime karar verebilir.

MADDE 17

Damping ve Sübvansiyon

1. İşbu Anlaşmanın hiç bir hükmü, Taraflardan birinin, bu maddenin ikinci fıkrasına uygun olarak, ticaret savunma önlemi almasını engellemez.
2. Taraflardan biri diğer Taraf ile ticaretinde damping yapıldığını ve/veya önlem uygulanabilir sübvansiyon verildiğini tespit ederse, bu uygulamaya karşı,

3. Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması 1994'ün VI'ncı Maddesinin Tatbikine İlişkin DTÖ Anlaşması'na ve Sübvansiyonlar ve Telafi Edici Tedbirlere dair DTÖ Anlaşması'na ve kendisinin ilgili iç mevzuatına göre, uygun önlemleri alabilir.

MADDE 18

Genel Korunma Önlemleri

Herhangi bir ürünün Tarafardan birine artan miktarlarda ithal edilmesi halinde, Taraflardan her biri, GATT 1994'ün XIX'uncu Maddesi ve DTÖ Korunma Tedbirleri Anlaşması çerçevesindeki haklarını ve yükümlülüklerini muhafaza eder. İşbu Anlaşma, korunma önlemleri bakımından Taraflara herhangi bir ilave hak veya yükümlülük getirmemektedir.

MADDE 19

Reekspört ve Ciddi Kıtık

1. 6'ncı ve 7'nci Maddelerin hükümlerine uyulması:
  - a) İlgili ürünün, işbu Anlaşmanın ihracatçı Tarafının ihracat miktar kısıtlamaları, ihracat vergileri yahut eş etkili önlemler veya vergiler uyguladığı bir üçüncü ülkeye reekspötlüne; veya
  - b) İhracatçı Taraf için elzem bir üründe ciddi kıtlığa veya ciddi kıtlık tehdidine;

yol açmakta ise ve yukarıda belirtilen durumların, ihracatçı Taraf için büyük güçlükler doğurması veya bunları doğurması ihtimalini ortaya çıkarması halinde, anılan Taraf, işbu Anlaşmanın 21'inci Maddesinde düzenlenen şartlar ve usullere göre uygun önlemleri alabilir.
2. Birinci fıkrada belirtilen durum neticesinde alınan önlemler, ayırım gözetilmeyecek şekilde uygulanacak ve var olmalarını haklı kılan şartlar ortadan kalktığında sona erdirileceklerdir.

Devlet Tekelleri

1. Taraflar, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girişinden itibaren dördüncü yılın sonunda,, malların tedarikine ve pazarlanmasına ilişkin şartlar itibariyle, Tarafların vatandaşları arasında ayırımın mevcut olmasını teminen, ticari nitelikteki bütün devlet tekellerini uyumlaştıracaklardır.
2. Ortak Komite, bu amacın gerçekleştirilmesi için alınan önlemlerden haberdar edilecektir.

MADDE 21**Önlemlerin Uygulanması için Bildirim ve İstişare Usulleri**

1. İşbu Anlaşmanın Tarafları, 12, 19, 24 ve 32'nci Maddelerde belirtilen herhangi bir önlemin uygulanması için işlem başlatmadan önce doğrudan istişarelerde bulunmak suretiyle, aralarındaki görüş farklılıklarını çözmek için gayret gösterecekler ve durumdan diğer Tarafı haberdar edeceklerdir.
2. Önlemlere başvurmayı düşünen Taraf derhal Ortak Komite'ye bildirimde bulunacaktır. İlgili Taraf, Ortak Komite'ye ilgili bütün bilgileri sağlayacak ve vakanın incelenmesi için gereken yardımı sağlayacaktır. Müstereken kabul edilebilir bir çözümün bulunabilmesi maksadıyla, Taraflar arasında Ortak Komitede gecikmeksizin istişarelerde bulunulacaktır.
3. Sorunun Ortak Komite'ye intikalini izleyen bir ay içerisinde, ilgili Tarafın, itiraz edilen uygulamaya ya da bildirilmiş olan güçlükler son verememesi ve sorun hakkında bir Ortak Komite kararının bulunmaması halinde, zarar gören Taraf, durumun düzelmesi için gerekli gördüğü önlemleri alabilir.
4. Alınan önlemler derhal Ortak Komite'ye bildirilecektir. Söz konusu önlemler, kapsam ve süreleri bakımından, uygulanmalarına sebebiyet veren durumun düzeltilmesi için kesinlikle gerekli olanlarla sınırlı tutulacak ve bahse konu uygulamaların veya güçlüklerin sebebiyet verdiği zarar aşmayacaklardır. İşbu Anlaşmanın işleyişine en az zarar verecek olan önlemlere öncelik tanınacaktır.
5. Alınan önlemler, hafifletilmeleri yahut koşullar artık bunların muhafazasını haklı kılmadığı zaman sona erdirilmeleri maksadıyla Ortak Komite bünyesinde düzenli olarak istişarelere konu kılınacaktır.

6. Ani eylemi gerektiren olağanüstü koşulların önceden incelemeyi imkansız kılması halinde, ilgili Taraf, 12, 19, 24 ve 32'nci Maddelerdeki hallerde, durumu düzeltmek için kesin olarak gereken ihtiyati önlemleri hemen uygulayabilir. Önlemler, gecikmeksizin Ortak Komite'ye bildirilecek ve işbu Anlaşmanın Tarafları arasında Ortak Komite bünyesinde istişarelerde bulunulacaktır.

MADDE 22

Menşe Kuralları ve Gümrük İdareleri Arasında İşbirliği

1. Taraflar, kendi aralarındaki ticarete, bütün mevcut ve ilerideki değişiklikleri de dahil olmak üzere, Avrupa tercihli menşe kurallarını uygulamayı kabul ederler. Söz konusu menşe kurallarının değişmesi halinde, Ortak Komite, menşe kurallarının değiştirilmesine yönelik prosedürü başlatacaktır.
2. İşbu Anlaşmanın II sayılı Protokolü menşe kurallarını ve ilgili idari işbirliği yöntemlerini ortaya koymaktadır.

MADDE 23

Ödemeler

Taraflar, Türkiye ve Arnavutluk arasındaki ödemeler dengesi cari hesabına ilişkin bütün ödemelerin ve transferlerin, Uluslararası Para Fonu Anasözleşmesi'nin VIII'inci Maddesinin hükümlerine uygun olarak, konvertibl para ile yapılmasına izin vermeyi taahhüt ederler.

MADDE 24

Teşebbüslere İlişkin Rekabet Kuralları, Devlet Yardımları

1. Aşağıdaki hususlar, Taraflar arasındaki ticareti etkiledikleri ölçüde işbu Anlaşmanın düzgün şekilde işlemesi ile bağdaşmamaktadır:
  - a) Teşebbüsler arasındaki rekabetin önlenmesi, kısıtlanması veya bozulmasını hedefleyen veya etki itibarıyla bu sonucu doğuran bütün anlaşmalar, teşebbüslerin birlikleri tarafından alınan kararlar ve teşebbüsler arasında uyumlaştırılmış eylemler;
  - b) Bir veya birden fazla teşebbüsün Taraflardan birinin topraklarının tamamında veya önemli bir kısmında sahip oldukları hakim durumu kötüye kullanması;

- c) Belirli teşebbüsleri veya belirli malların üretimini kayıarak rekabeti bozan veya bozma tehlikesini doğuran herhangi bir devlet yardımı.
2. Her bir Taraf, devlet yardımları alanında şeffaflığı sağlayacaktır. Taraflardan birinin talebi üzerine, diğer Taraf, Devlet yardımlarıyla ilgili özel münferit durumlar hakkında bilgi sağlayacaktır.
3. Taraflardan herhangi biri, özel bir eylemin, bu Maddenin birinci fıkrasındaki koşullar ile bağdaşmadığını ve:
- a) işbu Maddenin 4'üncü fıkrasında atıfta bulunulan uygulama kuralları çerçevesinde yeterince ele alınmadığını düşünürse, veya
- b) böyle kuralların yokluğu ve böyle bir uygulamanın diğer Tarafın menfaatine ciddi zarar vermesi yahut ciddi zarar verme tehdidi teşkil etmesi veya hizmet sektörü de dahil yerli sanayiine önemli zarar vermesi halinde,
- söz konusu Taraf, Ortak Komite bünyesindeki istişareleri takiben veya böyle bir istişare için yaptığı başvurunun üzerinden otuz çalışma günü geçtikten sonra uygun önlemleri alabilir.
4. İşbu Maddenin 1'inci fıkrasının (c) bendine aykırı uygulamalar söz konusu olduğunda, söz konu uygun önlemler, DTÖ/GATT 1994 hükümlerinin uygulandığı hallerde, sadece DTÖ/GATT 1994 ve onun himayesinde müzakere edilmiş olan Taraflar arasında geçerli bir başka uygun bir araç ile düzenlenen usullere ve şartlara uygun olarak kabul edilebilecektir.
5. Taraflar, bu Maddeye uygun olarak kabul edilmiş aksine hükümlere hâlel gelmeksizin, meslek ve iş gizliliğinin gerektirdiği sınırlamaları göz önünde tutarak bilgi değişiminde bulunacaklardır.

MADDE 25**Ödemeler Dengesi
Güçlükleri**

1. Taraflar, ödemeler dengesi amaçları için ithalata dair önlemler de dahil olmak üzere, kısıtlayıcı önlemler ihdas etmekten kaçınmaya mümkün olduğunca gayret edeceklerdir. Bu türden önlemleri alan Taraf, önlemlerin kaldırılması ile ilgili bir takvimi en kısa sürede diğer Tarafa sunacaktır.
2. Türkiye veya Arnavutluk ciddi bir ödemeler dengesi güçlüğü içinde veya onun yakın tehdidi altında olduğu takdirde, Türkiye veya Arnavutluk, halin icabına göre, DTÖ Anlaşması ile kurulan koşullara uygun olarak, ithalata dair önlemler de dahil olmak üzere, sınırlı süreli ve ödemeler dengesi durumunu iyileştirmek için kesinlikle gerekli olanın ötesine gitmeyecek kısıtlayıcı önlemler alabilir. Türkiye veya Arnavutluk, gerektiğinde, diğer Taralı hemen bilgilendirecektir.
3. Yatırımlarla ve özellikle yatırılan veya tekrar yatırılan meblağların yahut bunlardan doğan kazançların yatırımcı ülkeye dönüşüyle ilgili transferlere herhangi bir kısıtlayıcı önlem uygulanmayacaktır.

MADDE 26**Fikri Mülkiyet
Hakları**

1. İşbu Anlaşmanın Tarafları, bu Maddenin ve ilgili uluslararası anlaşmaların hükümlerine uygun olarak, fikri mülkiyet haklarının, bu hakların ihlale, sahteciliğe ve korsancılığa karşı uygulanmaları için alınacak önlemler de dahil olmak üzere, yeterli, etkin ve ayırım gözetmeyecek şekilde korunmasını kabul ve temin edeceklerdir.
2. İşbu Anlaşmanın Tarafları, birbirlerinin vatandaşlarına kendi vatandaşlarına tanıdıklarından daha az elverişli bir muamele tanımayacaklardır. Bu yükümlülüğe ilişkin istisna, TRIPS Anlaşması'nın 3'üncü Maddesinin maddi hükümleri ile uyumlu olmalıdır.
3. İşbu Anlaşmanın Tarafları, birbirlerinin vatandaşlarına diğer herhangi bir ülkenin vatandaşlarına tanıdıklarından daha az elverişli bir muamele tanımayacaklardır. Bu yükümlülüğe ilişkin istisnalar, TRIPS Anlaşması'nın ve özellikle süz konusu Anlaşmanın 4 ve 5'inci Maddelerinin maddi hükümleri ile uyumlu olmalıdır.

4. İşbu Maddenin uygulanması Taraflarca düzenli olarak güzden geçirilecektir. Fikri mülkiyet hakları alanında ticaret şartlarını etkileyen sorunların ortaya çıkması halinde, Taraflardan birinin talebi üzerine, karşılıklı tatminkâr çözümlere ulaşılmaması amacıyla acil istişarelerde bulunulacaktır.

MADDE 27

Kamu Alımları

1. Taraflar, kamu alımları piyasalarının serbestleştirilmesini işbu Anlaşmanın bir amacı olarak mütalaa etmektedirler. Taraflar, ayırım gözetmeme ve mütekabiliyet temelinde, kamu ihalelerine serbestçe katılımın sağlanmasını amaçlamaktadırlar.
2. Taraflar, diğer Tarafın tedarikçilerine, herhangi bir ülke veya toprağın şirketlerine tanınandan daha az elverişli olmamak üzere, kendi kamu alımları piyasalarında ihale verme usullerine katılmasını sağlamak amacıyla kamu alımları konusunda kurallarını, koşul ve uygulamalarını tedricen geliştireceklerdir.
3. Ortak Komite, bu Maddenin hedeflerine ulaşılmasıyla ilgili gelişmeleri inceleyecek ve serbest katılımın, şeffaflığın ve kamu alımları piyasalarının karşılıklı olarak açılmasının sağlanması amacıyla, işbu Maddenin 2'nci fıkrasının hükümlerinin yerine getirilmesine yönelik uygulanabilir usuller tavsiye edebilecektir.
4. İşbu 3'üncü fıkrada atıfta bulunulan inceleme sırasında, Ortak Komite, özellikle bu alandaki uluslararası gelişmeler ve düzenlemeler ışığında, 1 'inci fıkrada belirtilen piyasa açılımının kapsamını ve/veya derecesini genişletme imkanını mütalaa edebilir.
5. Taraflar, GATT 1994'ün ve DTÖ'yü kuran Marakeş Anlaşması'nın himayesinde müzakere edilen ilgili Anlaşmalara katılmak için çaba sarf edeceklerdir.

MADDE 28

Ortak Komitenin Kuruluşu

İşbu Anlaşma ile her iki Tarafın da temsil edileceği bir Ortak Komite kurulmuştur. Ortak Komite, işbu Anlaşmanın idaresinden sorumlu olacak ve düzenli şekilde uygulanmasını sağlayacaktır.

1. Taraflar, işbu Anlaşmanın düzgün bir şekilde uygulanması amacıyla, Ortak Komite bünyesinde bilgi teatisinde bulunacak ve herhangi bir Tarafın talebi üzerine istişarelerde bulunacaklardır. Ortak Komite, Taraflar arasındaki ticarete dair engellerin daha da ileri derecede kaldırılması imkanını düzenli olarak gözden geçirecektir.
2. Ortak Komite, 29'uncu Maddenin 3'üncü fıkrasının hükümlerine uygun olarak, işbu Anlaşmada belirtilen hallerde kararlar alabilir. Ortak Komite, diğer konularda tavsiyelerde bulunabilir.

MADDE 29

Ortak Komitenin Usulleri

1. Ortak Komite, işbu Anlaşmanın düzgün bir şekilde uygulanması için talep üzerine gerekli olduğu her zaman, ancak yılda en az bir defa olmak üzere uygun seviyede toplanacaktır. 'Taraflardan her biri bir toplantı yapılmasını talep edebilir.
2. Ortak Komite mutabakat ile karar verecektir,
3. İşbu Anlaşmanın Taraflarından birinin Ortak Komite'deki temsilcisi bir kararı iç yasal gereklerin tamamlanması şartına tabi olarak kabul ettiği takdirde, kararda daha geç bir tarih belirtilmiyorsa, bu karar, söz konusu gereklerin yerine getirildiğini ifade eden yazılı bildirim alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.
4. Ortak Komite, diğerlerinin yanı sıra toplantı çağrılarının yapılmasına ve Toplantı Başkanının tayini ile görev süresine dair hükümleri içerecek çalışma usullerini kabul edecektir.
5. Ortak Komite, görevlerini yerine getirmekte kendisine yardımcı olmaları için gerekli gördüğü alt komitelerin ve çalışma gruplarının kurulmasına karar verebilir.

MADDE 30
Güvenlik
İstisnaları

İşbu Anlaşmada yer alan hiçbir şey Tarafların:

- a) temel güvenlik çıkarlarına aykırı olarak bilgi açıklanmasının önlenmesi için;
- b) temel güvenlik çıkarlarının muhafazası veya uluslararası yükümlülüklerinin veya ulusal politikaların yerine getirilmesi için;
  - i) silah, mühimmat ve savaş aletlerinin ticaretiyle ve askeri bir tesisin ihtiyaçlarını gidermek amacıyla doğrudan veya dolaylı olarak yürütülen diğer mallara, malzemelere ve hizmetlere ilişkin benzer ticaretle alakalı olarak; veya
  - ii) biyolojik ve kimyasal silahların, nükleer silahların veya diğer nükleer patlayıcı cihazların yayılmasının engellenmesiyle ilgili olarak; veya
  - iii) savaş zamanlarında veya savaş tehdidi teşkil eden diğer ciddi uluslararası gerilimde;

gerekli gördüğü her türlü önlemi almasını engellemez.

MADDE 31

Genel İstisnalar

İşbu Anlaşma, kamu ahlakına, kamu politikasına veya kamu güvenliğine, insan, hayvan veya bitki hayatının ve sağlığının ve çevrenin korunmasına; sanatsal, tarihi veya arkeolojik değeri haiz yerel hazinelerin muhafazasına; fikri, sınai ve ticari mülkiyetin korunmasına veya altın veya gümüş ile ilgili kurallar veya tükenebilir milli kaynakların korunmasına dair haklı gerekçelerle ithalat, ihracat veya transit mallar üzerindeki yasaklamaları veya kısıtlamaları, söz konusu önlemler yerel üretim ve tüketim üzerindeki kısıtlamalar ile birlikte yürürlüğe konulmuşlarsa, engellemez. Bununla beraber, bu tür yasaklamalar ve kısıtlamalar, Taraflar arasındaki ticarete keyfi ayırım yapılması veya gizli kısıtlamalar için bir araç teşkil edemez,

MADDE 32**Yükümlülüklerin Yerine
Getirilmesi**

1. Taraflar, işbu Anlaşmanın amaçlarına ulaşılmasını ve işbu Anlaşmadan doğan yükümlülüklerin yerine getirilmesini teminen gerekli bütün önlemleri alacaklardır.
2. Taraflardan biri, diğer Tarafın işbu Anlaşmadan doğan bir yükümlülüğünü yerine getirmediği kanısına varırsa, söz konusu Taraf, işbu Anlaşmanın 21'inci Maddesinde düzenlenen şartlar ve usullere göre uygun önlemleri alabilir.

MADDE 33**Geliştirici Hüküm**

1. Taraflardan biri, işbu Anlaşma ile kurulan ilişkileri, Anlaşmanın kapsamadığı alanlara yaymak suretiyle geliştirmenin yararlı ve Tarafların ekonomilerinin menfaatine olacağını düşündüğü takdirde, diğer Tarafa gerekçeli bir talep sunacaktır. Taraflar, Ortak Komiteden, bu talebi incelemesini ve yerinde görmesi halinde, kendilerine, özellikle müzakerelerin başlatılması amacıyla, tavsiyelerde bulunmasını isteyebilir.
2. Birinci fıkrada atıfta bulunulan prosedür sonucunda varılan Anlaşmalar, işbu Anlaşmanın Taraflarının ulusal mevzuatına uygun olarak onaylanacak veya uygun bulunacaktır.

MADDE 34**Tadilatlar**

İşbu Anlaşma ile Eklerine ve Protokollerine dair tadilatlar, Tarafların birbirlerine, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için kendi ulusal mevzuatında öngörülen bütün gereklerin yerine getirildiğini bildirdikleri son yazılı bildirim diplomatik kanallar vasıtasıyla alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

MADDE 35
Protokoller ve
Ekler

İşbu Anlaşmaya ilişkin Protokoller ve Ekler Anlaşmanın ayrılmaz parçasını oluşturur. Ortak Komite, Tarafların ulusal mevzuatına uygun olarak, Protokolleri ve Ekleri tadil etmeyi kararlaştırabilir.

MADDE 36

Yürürlük Süresi ve
Fesih

1. İşbu Anlaşma sınırsız bir süre için akdedilmiştir.
2. İşbu Anlaşmanın Taraflarından her biri, diğer Tarafa yazılı bildirimde bulunmak suretiyle işbu Anlaşmadan çekilebilir. Fesih, bildirim diğer Tarafa ulaştığı tarihten sonraki yedinci ayın birinci günü yürürlüğe girecektir.
3. Taraflar, işbu Anlaşmanın Taraflarından birinin Avrupa Birliği'ne katılması durumunda, işbu Anlaşmanın AB'ye katılım tarihinden bir gün önce fesih edileceği konusunda anlaşmışlardır.

MADDE 37
Yürürlüğe
Giriş

Taraflar, işbu Anlaşmayı kendi iç usullerine uygun olarak onaylayacaklardır. İşbu Anlaşma, Tarafların birbirlerine, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için kendi ulusal mevzuatında Öngörülen bütün gereklerin yerine getirildiğini bildirdikleri son yazılı bildirim diplomatik kanallar vasıtasıyla alındığı tarihten sonraki ikinci ayın birinci günü yürürlüğe girecektir.

BUNUN KANITI OLARAK aşağıda imzalan bulunan tam yetkili temsilciler, bu hususta tam yetkili olarak, işbu Anlaşmayı imzalamışlardır.

2006 yılı Aralık ayının 22'nci gününde, Tirana'da bütün metinler eşit derecede muteber olmak üzere, her biri Türkçe, Arnavutça ve İngilizce dillerinde üç orijinal nüsha olarak düzenlenmiştir. Yorum farklılıkları olması halinde, İngilizce metin esas alınacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Adına   **Arnavutluk Cumhuriyeti Adına**

* Madde 3 ve 4'te bulunan ürünlerin listesini içeren EK I, EK II ve Protokoller, Tasarının Kanunlar ve Kararlar Müdürlüğündeki dosyasındadır.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Cilt	Türkiye Büyük Millet Meclisi	
	Birleşim	Sayfa
2	7	531
8	32	306
9	36	319:329, 330:339

I- Gerekçeli 71 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 36 ncı Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Plan ve Bütçe, Esas Dışı Şleri Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/384